Aan: Algemeen Bestuur

Van: Annette de Boer

Datum: 25 augustus 2026

Inleiding

Forensische Geneeskunde is een onmisbare overheidstaak voor onze maatschappij. Elke dag staan professionals klaar om objectief en onafhankelijk vast te stellen of iemand niet-natuurlijk is overleden en te onderzoeken of letsel is toegebracht door (huiselijk) geweld of een zedendelict. Dat doen zij 24 uur per dag, 7 dagen per week, voor nabestaanden, slachtoffers en verdachten. Forensische Geneeskunde richt zich op het snijvlak van zorg en veiligheid binnen de publieke gezondheid. Ook in uw regio en uw gemeente.

De huidige manier van organiseren staat onder druk. De uitvoering is versnipperd, de werkbelasting voor professionals is hoog en het toekomstperspectief is - door onzekerheid over de visie van onze opdrachtgevers - niet altijd duidelijk. Terwijl de maatschappelijke opgave juist groter wordt: meer complexe casuïstiek, meer behoefte aan zorgvuldige duiding en een groeiende rol voor preventie.

Daarom kiezen de GGD'en voor een andere aanpak: we bundelen onze krachten en bouwen samen aan één landelijke organisatie. Zo zorgen we voor continuïteit, verhogen we de kwaliteit en borgen we deze essentiële publieke taak duurzaam voor de toekomst.

Maatschappelijke opgave wordt groter

Jaarlijks overlijden in Nederland duizenden mensen onverwacht, niet-natuurlijk of onder omstandigheden die maatschappelijke vragen oproepen. Ook worden jaarlijks duizenden Nederlanders het slachtoffer van (huiselijk) geweld en/of zedenzaken. Situaties waarbij onze forensisch artsen en verpleegkundigen onderzoek komen doen. Helaas neemt de inzet vanuit de onderliggende maatschappelijke problematiek - zoals suïcide, femicide, eerwraak, verwurging, openbare geweldpleging, zedenzaken, mensenhandel en vrouwelijke genitale verminking – alleen maar toe.

Inwoners (nabestaanden, slachtoffers en ook verdachten) hebben recht op zorgvuldige en onafhankelijke medische duiding van doodsoorzaken en toegebrachte letsels. Dit is belangrijk voor henzelf. En het is belangrijk voor de objectieve waarheidsvinding. Zodat slachtoffers en verdachten rechtszekerheid en vertrouwen hebben in ons Nederlandse rechtsstelsel.

Daarnaast speelt Forensische Geneeskunde een belangrijke rol in het beschermen van kwetsbare groepen binnen onze samenleving. Zo levert de Forensische Geneeskunde een grote bijdrage aan de publieke gezondheid in de regio. Op basis van hun bevindingen kunnen zij (regionale) maatschappelijke trends signaleren en gericht adviseren over preventieve maatregelen.

Continuïteit en kwaliteit

Deze maatschappelijke opgave vraagt om een organisatie die de continuïteit en kwaliteit van Forensische Geneeskunde op de lange termijn kan waarborgen. We organiseren de Forensische Geneeskunde landelijk, met behoud van regionale nabijheid.

We bouwen daarbij nadrukkelijk verder op wat er al is ontwikkeld voor FG. De afgelopen jaren hebben GGD'en steeds intensiever samengewerkt, regionaal en landelijk, en zijn belangrijke stappen gezet in het verbeteren van beschikbaarheid, kwaliteit en (specifieke) expertise. Deze inspanningen hebben laten zien wat er mogelijk is. Tegelijkertijd maken ze ook duidelijk dat verdere bundeling nodig is om de continuïteit en kwaliteit op lange termijn echt te kunnen waarborgen.

Een landelijke organisatie forensische geneeskunde: FG NL

De GGD' en bouwen aan één landelijke organisatie, de stichting Forensische Geneeskunde Nederland (FG NL). Dit biedt kansen om de dienstverlening nog beter te maken. In onze missie stellen we de maatschappelijke waarde van Forensische Geneeskunde centraal, zonder winstoogmerk. De maatschappij en nabestaanden, slachtoffers en verdachten in het bijzonder, kunnen rekenen op dezelfde hoge kwaliteit en betrouwbare waarheidsvinding. We zorgen voor continuïteit en zijn 24/7 beschikbaar. Door kennis en informatie te bundelen, krijgen we meer inzicht in patronen van sterfte en geweld. Die inzichten gebruiken we actief om in te zetten op preventie.

We werken gericht aan een aantal samenhangende doelen. We zorgen voor een duurzaam toekomstperspectief voor het vak en onze professionals, door het werk beter te organiseren en het draagvlak bij opdrachtgevers te versterken. We investeren in de ontwikkeling van expertise, opleidingen en specialisatie, zodat het vak zich verder kan blijven ontwikkelen en professionals zich kunnen verdiepen. Tegelijk verbinden we het werk nadrukkelijk met onderzoek en preventie, door inzichten uit de praktijk te benutten voor kennisontwikkeling en preventie.

Forensische Geneeskunde is een vak met een hoge impact op de mens, ook de professional. Daarom werken we aan de teamvorming en onderlinge verbondenheid, met voldoende ruimte voor samenwerking, intervisie en collegiale ondersteuning.

Verantwoordelijkheid en mandatering

De lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijk overlijden is een verantwoordelijkheid van de Colleges van B&W op basis van de Wet op de lijkbezorging. In 23 van de 25 regio's hebben de colleges de uitvoering van die taak via de gemeenschappelijke regeling gemandateerd aan de GGD. De uitzonderingen zijn Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid, waar de lijkschouw wordt uitgevoerd door de FARR. Juridisch gezien is en blijft elk college verantwoordelijk als opdrachtgever voor de lijkschouw. Om de colleges in staat te stellen deze verantwoordelijkheid van opdrachtgever ook richting de landelijke organisatie te blijven waarmaken, verkennen wij als voorkeursoptie de mogelijkheid om

de lijkschouw te behouden als taak die is opgedragen aan de gemeenschappelijke regeling GGD. Op die manier kunnen de colleges via het Algemeen Bestuur van de GGD-toezicht blijven houden op de uitvoering. De GGD'en dragen vervolgens namens de colleges de taak (via een ondermandaat) op aan de nieuwe landelijke organisatie FG NL. Voor een dergelijk ondermandaat is te zijner tijd instemming van de colleges nodig. In de landelijke stichtingsstatuten wordt vastgelegd hoe de GGD' en namens de colleges toezicht kunnen uitoefenen op de landelijke taakuitvoering en hoe de Algemeen Besturen en colleges daartoe van afdoende informatie worden voorzien. Via de Algemeen Besturen zullen we u later nader informeren over de voorgestelde nadere besturingsafspraken.

Waar we nu staan

De landelijke organisatie wordt de werkgever van de professionals in dienst bij de GGD'en die de Forensische Geneeskunde in deze politieregio's uitvoeren. We handelen vanuit de overtuiging dat we onze missie kunnen versterken vanuit één organisatie. We blijven nauw samenwerken aan het vak en de doorontwikkeling van opleidingen en expertise met andere uitvoerende en kennispartijen en het Forensisch Medisch Genootschap.

Professionals spelen een centrale rol in de vormgeving van deze organisatie. Via denktanks, werkgroepen, participatieprocessen en medezeggenschap bouwen we samen aan een manier van werken die past bij het vak en bij de mensen die het uitvoeren.

Met een sterke projectorganisatie werken we stap voor stap toe naar de nieuwe situatie. We bouwen daarbij voort op bestaande samenwerking en expertise, en vertalen die naar een duurzame landelijke structuur. Onze planning is dat we medio 2027 de organisatie hebben staan en eind 2027 ook daadwerkelijk van daaruit samen de dienstverlening verzorgen.

Een toekomstbestendige Forensische Geneeskunde vraagt om duidelijke landelijke regie, stabiel opdrachtgeverschap en integrale financiering van lijkschouw en forensisch medische expertise. Alleen in samenhang is 24/7 beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid haalbaar. De voorgenomen landelijke organisatie biedt hiervoor een sterke publieke basis en versterkt de samenwerking tussen gemeenten, GGD'en, veiligheidsketen, ministeries en zorg. We nemen u mee in het ontwerp en de bouw van ons nieuwe huis. Dit najaar zullen we u een volgende update geven.